

Záchranáři souborů: Který je nejlepší?

Důležité soubory jsou pryč! Zachovejte klid – možná nejsou ztracené, ale jen nedostupné. Záchrané nástroje dokáží **ZTRACENÉ SOUBORY ZÍSKAT ZPĚT**. Chip otestoval, které programy provedou záchranu nejlépe.

MARKUS MANDAU

Tisíce souborů se nedožijí konce roku, protože jste na klávesnici stiskli tlačítko Delete. Co když to ale bylo omylem a fotky z dovolené nebo důležité dokumenty skončily v koši? To ještě není problém, z koše je totiž obnovíte jedna dvě. Jenže co když jste koš už vysypali nebo se automaticky vyčistil? Potom končí veškerá legrace a získat soubory zpět není tak jednoduché. Pomocí operačního systému to již nepůjde a bude nutné sáhnout po softwaru, který se na obnovu takto smazaných souborů specializuje.

V případě ztráty ale není čas na zkoušení desítek programů a vybírání tohoto optimálního. Záchranou akcí je třeba provést neprodleně, ještě předtím, než se na disk začnou ukládat nové soubory. Jedná se o choulostivý proces a na experimenty není prostor. Chip proto za

otestoval, který nástroj dokáže bezpečně, rychle a jednoduše zachránit vaše soubory. Kromě komerčního softwaru jsme se zaměřili i na freewareové produkty, ke kterým jsme při testování byli stejně přísní. Ty najdete na Chip DVD spolu s celou řadou dalších programů určených pro záchranu souborů.

Testování začneme jednoduchou situací: soubory smažeme, jsou v koši, ten ale vysypeme. Velmi brzy si však vzpomeneme, že soubory budeme ještě potřebovat. Pro naše nástroje je tato situace hračkou. Na pevném disku nebyly soubory ještě fyzicky odstraněny, pouze je v partitioně tabulce jejich místo označeno jako volné. Vše ostatní zůstává zachováno – velikost souboru, jeho jméno, formát a klastry, na kterých soubor leží. Nástroj na obnovu nemusí dělat nic jiného než smazaný soubor pro systém zase „zviditelnit“.

Není tedy divu, že naši záchranáři zvládli tento úkol zcela bez problémů. Všechny nástroje stoprocentně obnovily všech 6 200 obrázků. V tomto jednoduchém případě je tedy zbytečné utrácet peníze, zcela postačí freeware, jako je Recuva nebo PC Inspector File Recovery. Oba nástroje najdete na Chip DVD.

Zmizelé soubory: Konečná pro špatné nástroje

Jiná je situace, když soubory nejsou smazané, ale jednoduše „zmizí“. Co tím rozumíme: souborový systém ve své tabulce přepíše odpovídající záznam. To se může stát třeba při dlouhém procesu mazání souborů nebo když má médium – třeba USB disk nebo paměťová karta – malou kapacitu.

V případě zmizelých souborů musí nástroj provést RAW sken (neboli low-sken). Takové prozkoumávání trvá výrazně déle, neboť program musí prohledat úplně celou partition, aby našel charakteristiky, které jsou typické pro soubory. Tato situace rozdělila naše testo-

vané kandidáty: daleko vzadu zůstaly nástroje Disk Doctors Undelete a O&O UnErase, které žádný RAW sken nepodporují. Všechny ostatní programy vypátrají a obnoví soubory bez problémů.

Rozdíl mezi úspěšnými aplikacemi však existuje – je jím čas, který aplikace potřebují k RAW skenu. Windows Data Recovery, pocházející od společnosti Stella Phoenix, potřebuje pro malou NTFS partition o velikosti 5 GB kolem 50 minut. Náš vítěz testu, nástroj ToolStar File Recovery, si vystačí se dvěma minutami. Terabajtový disk by nejpomalejší nástroj skenoval po dobu několika dnů.

Tuto nevýhodu dorovná Windows Data Recovery zajímavou funkcí: u porušených souborů může uživatel zadat velikost a typ souboru a program domyslí část souboru tak, aby odpovídal konvencím. Navíc pro některé typy souborů má program přednastavené profily. K čemu je funkce dobrá? Pokud se z JPEG fotografie obnoví třeba jen 60 % dat, žádný prohlížeč ji neotevře. Jestliže ji ale nástroj doplní, bude aspoň část fotografie shodná se smazaným originálem. K takovým poškozením dochází právě na malých USB flash discích nebo paměťových kartách.

S USB disky nebo paměťovými kartami měl potíže program Recover My Files, pocházející z dílen společnosti GetData. Při obnově fotografií měly všechny obrázky stejnou velikost – 1 MB. To je samozřejmě špatné, JPEG fotografie měly velikost maximálně 200 kB.

Ztracená partition: Těžký úkol pro záchranáře

Při generální opravě systému patří obnova ztracené partition k obzvláště složitým činům. Zabránit poničení souborů při ztrátě celé partition je totiž velmi obtížné.

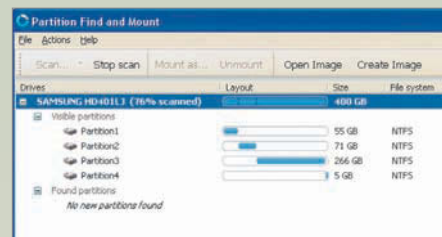
SHRNUTÍ

Záchranáři si musí poradit především v krizových situacích, což ze všech testovaných programů zvládl nejlépe náš vítěz testu ToolStar. Cena 100 eur sice není příliš příznivá, za obnovu ztracených souborů ale vynaložení této částky stojí. S chladnou hlavou si tento program poradí se všemi nastraženými problémy, navíc se velmi jednoduše ovládá. Nevýhodou je chybějící čeština – musíte se spolehnout jen na angličtinu nebo němčinu. Pokud nechcete investovat žádné peníze, sáhněte po freewarové Recuvě, která má velmi dobrou podrobnou analýzu.

INFO

Záchrana při zvláštních případech

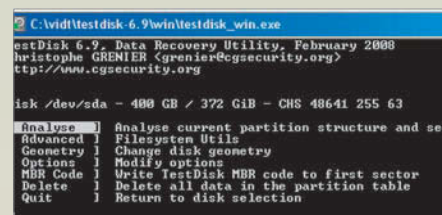
Všechny tyto nástroje najdete na Chip DVD pod indexem **OBNOVA DAT**.

PARTITION FIND AND MOUNT

Nejen soubory, ale také celé jednotky se mohou ztratit, pokud se třeba poškodí Master Boot Record. Pro tyto případy tu máme freewarový Find and Mount. Proskenuje ztracenou partition a umožní programům číst soubory. Tím můžete zachránit ztracená data.

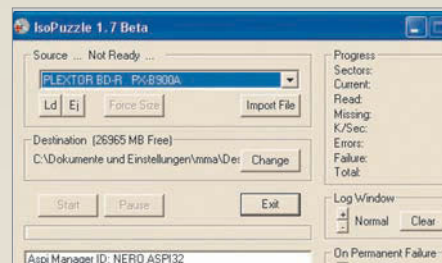
Info: <http://findandmount.com>

TESTDISK/PHOTOREC

Specialistou na ztracené fotografie je duo programů TestDisk a PhotoRec. TestDisk umí přistupovat ke ztracené partition a PhotoRec se pak specializuje právě na fotografie. Je vytvořen přímo pro obnovu z paměťových karet a k opravám používá i signatury typické pro výrobce fotoaparátů. Nevýhodou je složitější ovládání přes okno v DOS.

Info: www.cgsecurity.org

ISOPUZZLE

Pro obnovu souborů z poškozených CD nebo DVD je nejlepší použít právě tento program. Jeho nejsilnější zbraní je to, že umí využít potenciál neomezeného množství CD/DVD jednotek a tak dát postupně dohromady celý obraz poškozeného disku.

Info: www.geocities.com/marsoupilamis

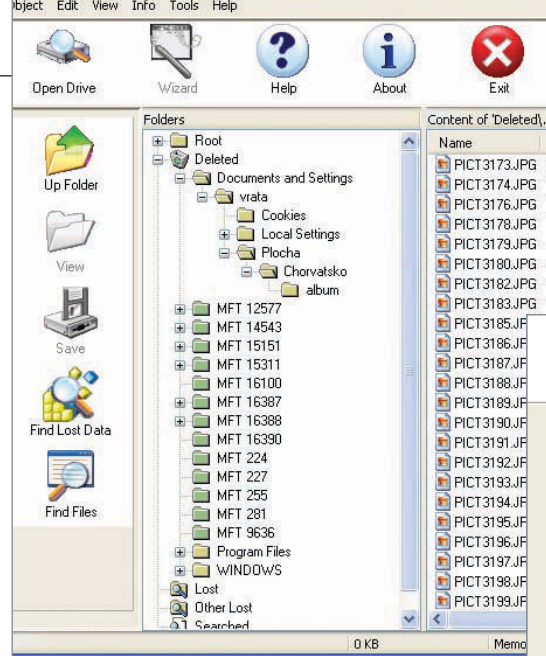
Na naše záchranáře čeká jediný úkol: zachránit soubory ze ztracené partition. Nejnázší je to pomocí funkce, která prohledává celý fyzický disk a hledá soubory. Tuto funkci nabízí třeba PC Inspector, navíc stačí jedno stisknutí tlačítka. Funkce však funguje jen tehdy, pokud partition nebyla přepsána.

Dalším případem je situace, kdy dojde k přepsání bootsektoru a tím ke ztrátě partition. V bootsektoru jsou totiž uloženy všechny důležité informace o souborovém systému a o jednotlivých partition. V této disciplíně si nejlépe vedl Disc Doctors Undelete. Na našem testovacím systému našel pět ztracených partition. Nebyť však RAW skenu, selhal by. Bez bootsektoru totiž není možné přistupovat k partition, které obsahují informace o souborech.

Dobře si vedl také nástroj od firmy GetData a nástroj od společnosti Stella Phoenix. Tyto nástroje našly sice jen čtyři ztracené partition, odhalily ale nově zformátovanou partition a staré soubory.

Souborový systém NTFS znamená pro záchranáře další výzvu. NTFS totiž umí uložené soubory zkomprimovat, a dokonce i zašifrovat. To, že jsou soubory zašifrované nebo zkomprimované, musí nástroj rozpoznat, jinak by výsledek obnovy nebyl k ničemu.

Vedle našeho vítězného nástroje ToolStar si s oběma problémy poradí jen O&O UnErase. Oba nástroje opraví zašifrované i zkomprimované soubory. Ostatní si poradí jen se zkomprimovanými soubory, a freewareový PC Inspector selže v obou případech.

Vítěz: ToolStar File Recovery Professional nezklamal v žádné disciplíně.

PŘEHLED	1. MÍSTO	2. MÍSTO	3. MÍSTO	4. MÍSTO	5. MÍSTO
Produkt	ToolStar File Recovery Professional 3.5	Recover My Files 3.9	Windows Data Recovery 3.0	Recuva 1.14	PC Inspector File Recovery 4.0
Výrobce	toolhouse	GetData	Stellar Phoenix	Piriform	Convar
Internet	www.german-sales.com	www.bhv.net	www.german-sales.com	www.recuva.com	www.pcinspector.de
Cena	100 eur	60 eur	90 eur	freeware	freeware
Celkové hodnocení	87	82	78	70	60
Obnova dat (50 %)	95	81	77	65	58
Záchranářské funkce (30 %)	75	83	77	74	75
Komfort (20 %)	85	82	83	77	42
Poměr cena/výkon	uspokojivý	dobry	uspokojivý	výborný	výborný
Obnova dat					
Soubory: smazané / ztracené	●/●	●/●	●/●	●/●	●/● (špatná velikost souboru)
Doba záchrany (smazané / ztracené)	2 sekundy / 2 minuty	40 sekund / 3,5 minuty	10 sekund / 50 minut	18 sekund / 11 minut	3 sekundy / 3 minuty
Záchrana částečně přepsaných souborů	●	●	●	●	●
Záchrana ze ztracené partition	●	●	●	-	●
Záchrana z nově zformátované partition	● (při jiném souborovém formátu zobrazí špatně velikost souboru)	●	●	● (problém při změně souborového systému)	● (špatná velikost nalezených souborů)
Záchrana komprimovaných souborů	●	●	●	●	-
Záchrana šifrovaných souborů	●	-	-	-	-
Záchranářské funkce					
Podporované operační systémy	Windows NT, 2000, XP, Vista	Windows XP, Vista	Win 98, ME, NT, 2000, XP, Vista	Windows 98, ME, 2000, XP, Vista	Windows 98, ME, NT, 2000, XP
Podporované souborové systémy	FAT, NTFS	FAT, NTFS	FAT, NTFS	FAT, NTFS	FAT, NTFS
RAW sken	●	● (špatná velikost souboru)	●	●	●
Nalezených partition	3	4	4	nepodporuje	3
Seznam obnovených souborů	●	●	●	●	●
Názvy obnovených souborů	●	●	●	●	●
Přenosná média	USB disk, smart-cards	CD, USB disk, smart-cards	USB disk, smart-cards	USB disk, smart-cards	USB disk, smart-cards
Další podporovaná média	-	záchranné přenosné CD	-	portable verze	-
Komfort					
Výběr skenu	podle typu souboru	podle typu souboru	podle typu souboru	podle typu souboru	chybí
Filtr	velikost, datum, typ	velikost, datum, typ	velikost, datum, typ	soubory nulové velikosti	chybí
Příručka, návod	PDF příručka	příručka	krátká příručka	příručka ke stažení	technicky orientovaná nápověda
Informace o nalezených souborech	náhled, stav, textový prohlížeč i hexaprohlížeč	náhled, stav, hexaprohlížeč	náhled grafiky a souborů office, hexaprohlížeč	náhled, stav, hexaprohlížeč hlaviček souborů	stav, hexanáhled
Průvodce	●	●	-	●	-
Další funkce	obnova e-mailů	zachráněné soubory vypálí na CD/DVD	vytváření image, vyhledávání	skartovačka souborů	-

* po speciální slevě z Chip DVD

■ Špičková třída (100-90)
 ■ Vyšší třída (89-75)
 ■ Střední třída (74-45)
 ■ Nelze doporučit (44-0)

● ano ● nejlepší údaj
■ ne ■ nejhorší údaj

e	Date modified	MFT e...	Condition	Type
2351	29.09.2006 18:26	2057	good	Obrázek ve form...
0164	29.09.2006 18:26	2065	good	Obrázek ve form...
7668	29.09.2006 18:26	2066	good	Obrázek ve form...
0108	29.09.2006 18:26	2079	good	Obrázek ve form...
2893	29.09.2006 18:26	2080	good	Obrázek ve form...
5741	29.09.2006 18:26	2083	good	Obrázek ve form...
2156	29.09.2006 18:26	2090	good	Obrázek ve form...
5360	29.09.2006 18:26	2091	good	Obrázek ve form...

Průvodce:
I freewareová Recuva nabízí poměrně slušný komfort v podobě průvodců.

le type

What sort of files are you trying to recover?

- Pictures**
Show only files of common image formats, such as digital camera photos.
- Music**
Show only files of common audio formats, like MP3 player files.
- Documents**
Show only files of common office document formats, such as Word and Excel files.
- Video**
Show only video files, like digital camera recordings.
- Other**
Show all files.

To, co našim záchranářům chybí, je záchranářský bootovací disk, ze kterého by bylo možné přistupovat bez omezení ke všem diskům v počítači. Musíme se proto spokojit jen s „portable“ verzí aplikace, kterou je možné spustit z CD nebo USB flash disku. Portable verzi využijete, když chcete obnovit data ze systémové partition. Program totiž nebudete instalovat na disk a tím předejdete možnému přepsání hledaných souborů.

Všechny programy fungují i v operačním systému Win-

dows Vista. Jen v případě nástroje PC Inspector je třeba vyřadit funkci Řízení uživatelských účtů (User Account Control). To samé je nutné provést i v případě programu Disc Doctors Undelete, ačkoliv ten by měl Vista oficiálně podporovat. Další nepříjemností tohoto programu je to, že obnovené soubory ukládá jen do rootu partition.

Až na několik výše uvedených nedostatků fungují testované programy bez problémů. Nabízejí průvodce, které pomohou s obnovou i méně zkušeným uživatelům. Vítězem našeho testu se stal ToolStar. Stačí pár kliknutí a ztracené soubory jsou zpátky na světě. Tento program se nezastaví ani před ztracenou partition, ani před komprimovanými nebo zašifrovanými soubory.

VRATISLAV.KLEGA@CHIP.CZ

6. MÍSTO		7. MÍSTO	
O&O UnErase 4.1		Disk Doctors Undelete	
O&O	Disk Doctors		
www.oo-software.com	www.franzis.de		
348 Kč *	40 eur		
58	58		
			
	55		49
	59		64
	65		70
dobry	uspokojivy		
			
2 sekundy / -	4 sekundy / -		
			
-			
-	-		
			
	-		
Windows NT, 2000, XP, Vista	Windows 2000, XP, Vista		
FAT, NTFS	FAT, NTFS		
-	-		
nepodporuje	5		
			
			
USB disk, smart-cards	USB disk, smart-cards		
záchraně přenosné CD	-		
chybí	podle typu souboru		
velikost, datum, atribut	velikost, datum		
podrobná nápověda	podrobná nápověda		
stav	náhled grafických souborů, zobrazení v ASCII		
-			
zpráva o výsledku obnovy	zachráněné soubory vypálí na CD/DVD		

SOUHRN _ ZÁCHRANÁŘI

TIPY PRO ZÁCHRANU

ZAKÁZAT PŘÍSTUP

Jakmile přijdete o soubory, nedovoďte žádné aplikaci přistupovat k disku. Okamžitě spusťte záchranářský program a začněte s obnovou. Obnovené soubory ukládejte na externí úložiště.

NIC NEINSTALUJTE

Pokud se ztratily soubory ze systémové partition, neinstalujte záchranářský program na tento disk! Použijte přenosnou (portable) verzi, kterou můžete spustit z USB flash disku nebo z CD.

HARDWAROVÉ POŠKOZENÍ

Je-li chyba hardwarového typu, například je poškozeno čtecí rameno, záchranářské nástroje vám nepomohou a dalším přístupem k disku můžete napáchat ještě více škody. V tomto případě pomůže jen specializovaná firma s laboratoří.

VÍTĚZOVÉ

TOOLSTAR FILERECOVERY

Jednoduchý, rychlý, s dobrými výsledky. Více snad ani od nástroje na obnovu dat neočekáváme. Poradí si s problematickými scénáři a je uživatelsky přívětivý. **CENA: 100 eur**

VÍTĚZ TESTU
09/2008

RECUVA

Freeware drží krok s vítězem testu při skenu a obnově souborů. V případě poškozené partition nebo u zašifrovaných souborů však bude tento nástroj kapitulovat. **CENA: freeware**

CENOVÝ TIP
09/2008

JAK JSME TESTOVALI

Nástrojům jsme přichystali partition o velikosti 5 GB se souborovým systémem NTFS. Na této partition musely nástroje najít 6 182 smazaných a 3 353 ztracených souborů. Dále jsme soubory na partition zašifrovali a zkomprimovali pomocí NTFS a znovu jsme ji naformátovали. Jak dobré jsou programy na souborovém systému FAT, to musely ukázat při obnově souborů z paměťových karet a USB disků.

